

1. luokka

Vuorovaikutus

- Tiedän, että netissä ja sovelluksissa kiusaaminen on kielletty.
- Tiedän mitä teen, jos huomaan, että minua tai muita kiusataan netissä tai sovelluksissa.

Oma ja luova tuottaminen

- Osaan vertailla asioita esimerkiksi koon tai muodon mukaan.
- Osaan tehdä havaintoja koulussa ja kuvata tai kertoa niistä.
- Osaan kuvata kuvia tai videoita tietokoneella tai tabletilla.
- Osaan nauhoittaa ääntä tietokoneella tai tabletilla.
- Olen opiskellut koulussa eri laitteilla (esim. tietokone tai tabletti).

Käytännön taidot

- Osaan käynnistää ja sammuttaa tietokoneen ja tabletin.
- Osaan käyttää kosketuslevyä, kosketusnäyttöä ja hiirtä.
- Osaan kirjautua sisään ja ulos tietokoneelta, ohjelmista ja sovelluksista.
- Osaan avata ja sulkea ohjelmia, sovelluksia sekä tiedostoja.
- Osaan selaimen (Chrome, Edge, Safari) käytön perusteet.
- Käytän molempia käsiä harjoitellessani näppäintaitoja.
- Osaan antaa yksinkertaisia toimintaohjeita luokkakaverille tai robotille ja toimia toisten antamien ohjeiden mukaisesti.
- Ymmärrän, ettei kaikki verkosta tai sosiaalisesta mediasta löytyvä ole totta.
- Tiedän, mitä medialla tarkoitetaan.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Osaan kertoa luotettavalle aikuiselle, jos näen netissä jotain epäilyttävää.
- Tiedän, etten saa julkaista kuvia tai videoita toisista ilman lupaa.
- Tiedän, etten saa julkaista toista loukkaavaa sisältöä (esim. viestejä, kuvia tai videoita).
- En jaa henkilökohtaisia tietoja (esim. koko nimi, osoite, puhelinnumero, henkilötunnus) itsestäni netissä tai sovelluksissa.
- Käytän koulun laitteita vastuullisesti ja sääntöjen mukaisesti.

2. luokka

Vuorovaikutus

- Tiedän, ettei netissä tai sovelluksissa saa kiusata ja tiedän mitä tehdä, jos huomaan kiusaamista netissä tai sovelluksissa.
- Osaan kertoa minua kiinnostavista mediasta löytyvistä asioista.

Oma ja luova tuottaminen

- Olen käyttänyt koulussa erilaisia ohjelmia tai sovelluksia.
- Osaan kirjoittaa tekstiä tekstinkäsittelyohjelmassa (esim. Word tai Docs).
- Olen tehnyt pienen tutkimuksen ja käyttänyt siinä teknologiaa.
- Osaan tehdä yksinkertaisen taulukon tai kuvaajan.
- Osaan kertoa tavoista, joilla ratkaisen tehtäviä tai ongelmia.

Käytännön taidot

- Osaan käyttää Aulaa kun siirryn oppimisympäristöihin (esim. Classroom) sekä työkaluihin (esim. Seppo.io, OmaOps ja Näppistaituri).
- Osaan nimetä ja tallentaa tiedoston.
- Osaan tehdä yksinkertaisia muokkauksia tekstiin (esim. muuttaa tekstin kokoa ja väriä sekä kopioida ja liittää tekstiä eri ohjelmien välillä).
- Osaan antaa toimintaohjeita luokkakaverille tai robotille ja toimia toisten antamien ohjeiden mukaisesti.
- Olen tutustunut graafiseen ohjelmointiympäristöön (esim. Scratch Jr.).
- Olen tutustunut robotteihin ja niiden käyttämiseen.
- Tunnistan omasta koulusta ja ympäristöstä tietokoneohjattuja laitteita (esim. automaattiset valot).
- Ymmärrän, että mediasisällöillä on tekijä.
- Pystyn erottamaan todenperäisen sisällön kuvitteellisesta.
- Osaan valita sopivan hakusanan hakiessani tietoa netistä.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tiedän, etten saa julkaista netissä tai sosiaalisessa mediassa kuvia, videoita tai tekstiä, mitkä eivät ole minun tekemiäni.
- Ymmärrän, että julkaistu sisältö saattaa jäädä nettiin tai sovelluksiin kiertämään.
- Noudatan nettisivujen ja sovellusten ikärajoja.
- Tunnistan mitkä asiat ja tavat mediassa tuottavat minulle iloa.
- Osaan pitää huolen tunnuksistani ja salasanoista.
- Pystyn rajaamaan ruutuaikaani.

3. luokka

Vuorovaikutus

- Osaan lähettää viestin, ääniviestin, kuvan tai videon jollakin koulun laitteella.
- Osaan keskustella kunnioittavasti muiden kanssa mediankäytöstä ja kiinnostuksen kohteista mediassa.

Oma ja luova tuottaminen

- Kokeilen aktiivisesti erilaisia laitteita ja ohjelmia tai sovelluksia median tuottamisessa.
- Osaan kirjoittaa tietokoneella tietotekstejä ja luovia tekstejä (esim. tarinoita).
- Osaan yhdistää kuvaa, tekstiä ja ääntä tuotoksissani.
- Osaan tehdä käsittekartan tai muun infografiikan.

Käytännön taidot

- Osaan kirjautua eri oppimisympäristöihin (esim. Classroom tai Teams) sekä työkaluihin (esim. Seppo.io, OmaOps, Näppistaituri).
- Osaan vastaanottaa ja palauttaa tehtävän sähköisesti (esim. Classroomissa tai Teamsissa).
- Osaan tallentaa tiedostoja tietokoneelle sekä pilvipalveluun.
- Osaan käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa (esim. Word tai Docs).
- Osaan erilaisia näppäinkomentoja (esim. kopioida, leikata ja liimata).
- Käytän molempia käsiä kirjoittaessani näppäimistöllä.
- Osaan käyttää graafista ohjelmointiympäristöä (esim. Scratch tai Scratch Jr.).
- Tiedän mitä tarkoitetaan käsitteillä fakta, fiktio ja mielipide ja osaan kuvailla niiden tunnusmerkkejä.
- Osaan valita sopivan hakusanan etsiessäni tietoa.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tiedän mitä teen, jos kohtaan häirintää tai epäilyttävää sisältöä netissä tai sovelluksissa.
- Tiedän mitä tarkoitetaan tekijänoikeuksilla.
- Käytän koulutöissani ainoastaan kuvia, tekstiä ja videoita, joihin minulla on lupa.
- Ymmärrän, että pelit ja sosiaalinen media voivat vaikuttaa hyvinvointiini (esim. uni, liikkuminen tai vireystila).
- Ymmärrän, että olen itse vastuussa tekemästani tai jakamastani sisällöstä.
- En jaa henkilökohtaisia tietoja (esim. koko nimi, osoite, puhelinnumero tai henkilötunnus) itsestäni netissä tai sosiaalisessa mediassa.
- Pidän huolen tunnuksistani ja salasanoistani.

4. luokka

Vuorovaikutus

- Tiedän, ettei netissä tai sovelluksissa saa kiusata ja tiedän mitä tehdä, jos huomaan kiusaamista netissä tai sovelluksissa.
- Osaan lähettää viestejä tai kommentoida koulun ohjelmissa tai sovelluksissa (esim. Classroom tai Teams).
- Osaan keskustella kunnioittavasti muiden kanssa mediankäytöstä ja kiinnostuksen kohteista mediassa.

Oma ja luova tuottaminen

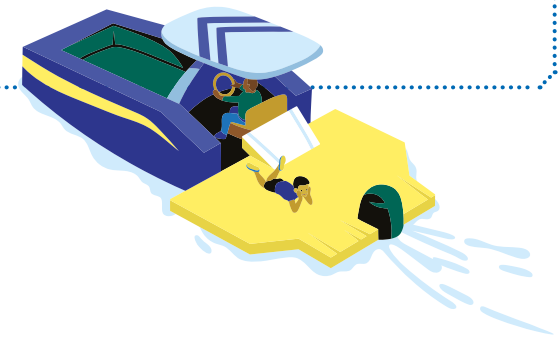
- Osaan tehdä tehtäviä yhdessä muiden kanssa jaetussa digiympäristössä (esim. jaettu Google Docs, Slides, Microsoft Word tai Powerpoint).
- Osaan esittää tietoa jollain esitysgraafikka-ohjelmalla (esim. Powerpoint tai Slides).
- Osaan tehdä luovan mediasisällön (esim. animaation tai lyhytelokuvan).
- Osaan ratkaista tehtäviä eri tavoilla ja arvioida ratkaisujeni onnistumista.

Käytännön taidot

- Osaan käyttää koulussa käytössä olevia oppimisympäristöjä (esim. Classroomia tai Teamsia).
- Osaan luoda järjestelmällisen kansio- ja tiedostorakenteen.
- Osaan tehdä esityksiä esitysgraafikkaohjelmalla (esim. PowerPointilla tai Slidesilla).
- Käytän molempia käsiä kirjoittaessani näppäimistöllä.
- Osaan käyttää toistorakennetta graafisessa ohjelmointiympäristössä.
- Osaan pilkkoa ongelmia osiin ja antaa ohjeita vaihe vaiheelta kaverille tai robotille ja noudattaa vaiheittaisia ohjeita.
- Osaan kertoa ympäristössäni olevista ohjelmoiduista laitteista.
- Tiedän, että mediasisällöllä on eri tarkoituksia (esim. viihdyttävä, kaupallinen ja tietoa välittävä).
- Osaan erottaa viihdyttävän, kaupallisen ja tietoa välittävän mediasisällön toisistaan.
- Osaan hakea tietoa eri lähteistä (esim. verkkosivuilta tai uutisista).
- Suhtaudun kriittisesti löytämäni tietoon.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tunnistan epäluotettavan sivuston netissä.
- Osaan antaa esimerkin median luomista yleistyksistä.
- Osaan tarkastaa käyttämäni nettisivujen ja sovellusten ikärajat ja noudatan niitä.
- Pystyn rajaamaan ruutuikaani ja ymmärrän ruutuajan rajaamisen merkityksen.
- Huolehdin hyvästä työskentelyasennosta.

5. luokka

Vuorovaikutus

- Tiedän, ettei netissä tai sovelluksissa saa kiusata ja tiedän mitä tehdä, jos huomaan kiusaamista netissä tai sovelluksissa.
- Tiedän erilaisia verkkokiusaamisen muotoja ja tunnistan verkkokiusaamisen.
- Osaan lähettää sähköpostiviestin.

Oma ja luova tuottaminen

- Osaan käyttää useita sovelluksia ja ohjelmia mediaa tuottaessani.
- Osaan tehdä jonkin kantaa ottavan mediasisällön (esim. arvostelun, mielipidekirjoituksen tai vlogin).
- Osaan tuottaa pelin tai animaation graafisessa ohjelmointiympäristössä (esim. Scratch).
- Hahmotan yhteyksiä asioiden välillä ja osaan kertoa miten asiat vaikuttavat toisiinsa.

Käytännön taidot

- Käytän koulun laitteita hyödyttämään ja tehostamaan oppimistani.
- Osaan muokata tekstin ulkoasua eri tavoilla.
- Kirjoitan kymmensormijärjestelmällä.
- Osaan antaa vaiheittaisia ohjeita robotille.
- Osaan kertoa miten ohjelmoidut laitteet vaikuttavat omaan elämään.
- Osaan tarkastaa käyttämäni teksti- tai kuvalähteen alkuperän.
- Osaan etsiä CC-merkittyjä kuvia hakukoneista.
- Osaan merkitä käyttämäni lähteet.
- Osaan erottaa sosiaalisessa mediassa käyttäjien julkaisut esimerkiksi uutisista.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tiedän mitä teen kohdatessani epäilyttävää tai häiritsevää sisältöä netissä tai sovelluksissa.
- Ymmärrän miten tekemäni ja jakamani sisältö vaikuttaa muihin.
- Tunnistan vaikuttamaan pyrkiviä medioita.
- Osaan tarkastaa sivustojen ja sovellusten yksityisyysasetukset.
- Ymmärrän ikärajojen merkityksen ja noudatan niitä.
- Ymmärrän miten pelit ja sosiaalinen media voivat vaikuttaa minun hyvinvointiini (esim. uni, liikkuminen tai vireystila).
- Käytän laitteita huolellisesti ja päivitän niitä, jotta ne kestävät mahdollisimman pitkään.
- Huolehdin hyvästä työskentelyasennosta.

6. luokka

Vuorovaikutus

- Osaan lähettää viestejä ja kommentoida eri laitteilla (esim. tietokone tai tabletti) ja ohjelmilla (esim. Classroom, Wilma, Teams).
- Osaan viestiä tilanteeseen sopivasti koulussa.
- Ymmärrän omia vaikuttamismahdollisuuksiani mediassa esiin nousevissa asioissa.

Oma ja luova tuottaminen

- Osaan kehittää omia tai ryhmän tuotoksia sekä ratkaista ongelmia ideoiden ja testaten.
- Osaan käyttää tuotoksissani kerronnan keinoja (esim. juonirakennetta tai kuvakulmia).
- Hyödynnän omia ja muiden havaintoja sekä mittauksia omassa työssäni ja ryhmätyössä.
- Osaan esittää tietoa erilaisilla ohjelmilla ja keinoilla (esim. kuvaajilla).
- Osaan mallintaa yksinkertaisen esineen 3D-mallinnusohjelmalla (esim. Tinkercadilla).

Käytännön taidot

- Osaan kirjautua Wilmaan ja käyttää sen eri toimintoja (esim. viestit, tuntimerkinnät ja aikataulut).
- Käytän sähköistä portfolioa oman oppimiseni seurannassa ja arvioinnissa.
- Osaan käyttää taulukkolaskentatyökalua (esim. Excel tai Sheets).
- Kirjoitan kymmensormijärjestelmällä.
- Osaan tulkita ja hyödyntää taulukoita ja kuvaajia.
- Osaan antaa toimintaohjeita graafisessa ohjelmointiympäristössä käyttäen eri rakenteita (esim. toisto- ja valintarakenteita).
- Ymmärrän sosiaalisten medioiden toimintaperiaatteita ja ymmärrän niiden merkityksen.
- Osaan arvioida käyttämäni lähteiden luotettavuutta.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tiedän miten suojautua turvallisuutta vaarantavilta tekijöiltä mediassa.
- Kunnioitan muiden tekijänoikeuksia ja osaan pitää huolen omistani.
- Tiedän mikä CC-lisenssijärjestelmä on.
- Tiedän tapoja, joilla media pyrkii vaikuttamaan.
- Ymmärrän kuluttamieni mediasisältöjen vaikuttavan mielipiteisiini.
- Ymmärrän, että minusta kerätään tietoja käyttäessäni nettiä ja sovelluksia.
- Ymmärrän miten pelit ja sosiaalinen media sitouttavat käyttäjiään.
- Osaan tauottaa ja rajata digitaalisten laitteiden käyttöä.

7. luokka

Vuorovaikutus

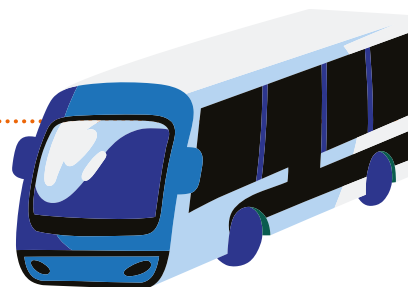
- Kunnioitan ja arvostan moninaisuutta viestiessäni verkossa ja sovelluksissa.
- Osaan käyttää monipuolisesti viestintäpalveluita ja ohjelmien vuorovaikutteisia ominaisuuksia.

Oma ja luova tuottaminen

- Osaan tehdä tietoa välittävän mediasisällön (esim. reportaasin, uutisen, podcastin tai artikkelin).
- Osaan huomioida mediasisällön suunnittelussa ja toteutuksessa sen tarkoituksen ja kohdeyleisön.
- Osaan järjestellä, vertailla ja esittää tietoa käsitekartassa, kuvaajassa tai taulukossa teknologiaa hyödyntäen.
- Osaan lukea ja merkitä tietoa eri tavoilla (esim. kaavioissa tai symboleina).
- Osaan mallintaa esineitä 3D-mallinnusohjelmalla (esim. Tinkercadilla tai SketchUpilla).

Käytännön taidot

- Osaan muokata kuvia kuvankäsittelyohjelmalla.
- Kirjoitan sujuvasti kymmensormijärjestelmällä.
- Löydän tarvitsemani erikoismerkit.
- Osaan perusteet tekstipohjaisesta ohjelmointikielestä (esim. Pythonista).
- Olen tutustunut robotteihin ja niiden merkitykseen yhteiskunnassa.
- Osaan kuvailla eri mediasisällöille tyypillisiä piirteitä.
- Osaan arvottaa eri medioita ja mediasisältöjä lähteinä.
- Osaan hyödyntää monipuolisia lähteitä.
- Osaan tehdä oikeanlaisen ja tarkan lähdeluettelon.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tiedän mitä teen kohdatessani epäilyttävää tai häiritsevää sisältöä netissä tai sovelluksissa.
- Osaan toimia netissä ja sovelluksissa vastuullisesti noudattaen hyviä käytöstapoja.
- Ymmärrän miten sosiaalinen media voi vaikuttaa hyvinvointiini (esim. kehonkuva tai vääristyneet mielikuvat).
- Ymmärrän miten digitaalisten laitteiden käyttö vaikuttaa vireyteen, uneen ja aivotoimintaan.
- Ymmärrän kaupallisen ja julkisen median sekä sosiaalisen median eron.
- Ymmärrän laitteiden tuotannon ja käytön vaikutukset ilmastoon ja ympäristöön.
- Huolehdin ergonomisesta työskentely-asennosta.

8. luokka

Vuorovaikutus

- Osaan viestiä asianmukaisesti eri tilanteissa (esim. koulussa ja vapaa-ajalla).
- Osaan tehdä muiden kanssa rakentavaa yhteistyötä ja ymmärtää kuuntelemisen ja keskustelemisen merkityksen viestinnässä.
- Kunnioitan muiden tapoja ja mieltymyksiä median käytössä.

Oma ja luova tuottaminen

- Osaan yhdistellä monipuolisesti kuvaa, videota, ääntä ja tekstiä tuottamissani mediasisällöissä.
- Osaan tehdä vaikuttavan mediasisällön (esim. blogin, vastamainoksen tai mielipidekirjoituksen).
- Hyödynnän ohjelmoinnillista ajattelua eri oppiaineissa ja projekteissa.
- Osaan tiivistää, jäsentää ja yksinkertaistaa suuria tietoaineistoja.
- Osaan havainnollistaa tietoa eri tavoilla (esim. graafisesti tai animaation avulla).

Käytännön taidot

- Osaan sommitella tekstejä, kuvia ja taulukoita.
- Osaan käyttää taulukkolaskentaohjelmaa (esim. Excel tai Sheets) monipuolisesti.
- Kirjoitan sujuvasti kymmensormijärjestelmällä.
- Tiedän mitä algoritmilla tarkoitetaan ja osaan hyödyntää algoritmeja oppimisessani.
- Osaan perusteet tekstipohjaisesta ohjelmointikielestä (esim. Pythonista).
- Osaan tulkita kuvia ja videoita.
- Osaan arvioida erilaisten mediasisältöjen todenperäisyyttä.
- Osaan erottaa sosiaalisessa mediassa käyttäjien julkaisut esimerkiksi uutisista.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tunnistan epäluotettavan sivuston netissä.
- Pysin käyttämään mediaa omaa hyvinvointiani hyödyttäen.
- Ymmärtään median käytön vaikuttavan mielipiteisiini.
- Ymmärtään vaikuttamaan pyrkivien medioiden keinoja.
- Osaan rajoittaa henkilötietojeni käyttöä verkossa ja sovelluksissa.
- Osaan tauottaa ja rajata digitaalisten laitteiden käyttöä.
- Tiedän tekijänoikeuksien periaatteet ja noudatan niitä.

9. luokka

Vuorovaikutus

- Kunnioitan ja arvostan moninaisuutta viestiessäni verkossa ja sovelluksissa.
- Osaan viestiä sähköisesti vieraila kielillä myös kansainvälisesti.
- Ymmärrän mahdollisuksiani vaikuttaa medioissa.

Oma ja luova tuottaminen

- Osaan käyttää monipuolisesti erilaisia laitteita, ohjelmia ja sovelluksia tuottaessani mediasisältöjä.
- Osaan perustellen käyttää minulle sopivia tapoja tuottaa mediasisältöjä.
- Osaan tehdä luovia ja kokeilevia mediasisältöjä.
- Osaan tehdä oman tutkimuksen teknologiaa hyödyntäen.
- Osaan suunnitella ja tehdä oman pelin tai ohjelman ohjelmoimalla.
- Osaan analysoida ongelmia ja arvioida ratkaisuja sekä visualisoida niitä eri tavoilla.

Käytännön taidot

- Osaan käyttää tekstipohjaista ohjelmointiympäristöä (esim. Pythonia).
- Kirjoitan sujuvasti kymmensormijärjestelmällä.
- Osaan kertoa kenelle tietyt mediasisällöt on suunnattu.
- Ymmärrän sosiaalisen median luonnetta ja toimintaperiaatteita.
- Osaan vertailla löytämäni tietoa muihin lähteisiin.
- Osaan hakea tietoa kuvista käänteisellä kuvahauulla.

Turvallisuus ja vastuullisuus

- Tiedän miten suojautua turvallisuutta vaarantavilta tekijöiltä mediassa.
- Ymmärrän vilpillisen tiedon haitallisen vaikutuksen turvallisuuteen.
- Ymmärrän, että media vaikuttaa arvoihin ja ajatteluun.
- Tiedän, että minusta kerätään tietoja netissä ja sovelluksissa ja tiedän mihin niitä voidaan käyttää.
- Tiedostan teknologiaan liittyviä moraalisia ja eettisiä näkökulmia.

